

תוכן העניינים

2	המחלקה לגאוגרפיה ופיתוח סביבתי - מטרת הלימודים
2	א. לימודים לתואר בוגר (B.A.)
2	א.1 תנאי קבלה
2	א.2 מבנה כללי של הלימודים
3	א.3 בחינות
4	א.4 תנאי מעבר משנה לשנה
5	א.5 עבודה סמינריונית
6	א.6 פירוט תכניות הלימודים
6	א.6.1 תכנית חד-מחלקתית (108 נקודות זכות)
9	א.6.2 תכנית מחלקה ראשית (80 נקודות זכות)
11	א.6.3 תכנית דו-מחלקתית (54 נקודות זכות)
21	א.7 ריכוז קורסי החובה הכלל-מחלקתיים
22	א.7.1 ריכוז קורסי התמחות
24	א.7.2 השתתפות בסיוורים
24	א.7.3 קורסי בחירה מחוץ למחלקה להשלמת לימודי החובה החוץ-מחלקתיים
27	ב. לימודים לתואר שני (M.A.)
27	ב.1 כללי
27	ב.2 תנאי הקבלה
28	ב.3 נתיבי ומסגרות הלימודים
28	ב.3.1 נתיב מחקרי (42 נק"ז)
28	ב.3.2 נתיב כללי (42 נק"ז)
28	ב.4 מבנה תכנית הלימודים
28	ב.4.1 נתיב מחקרי
28	ב.4.2 נתיב כללי
30	ג. רשימת חברי הסגל במחלקה לגאוגרפיה ופיתוח סביבתי
31	ד. הנחיות לכתיבת סמינר במחלקה לגאוגרפיה ופיתוח סביבתי

המחלקה לגאוגרפיה ופיתוח סביבתי - מטרת הלימודים

מדע הגאוגרפיה עוסק במיקום תופעות פיזיות ואנושיות, בפיזורן במרחב וביחסי הגומלין שביניהן. במסגרת זו הגאוגרפיה עוסקת בזיהוי, בתיאור, בסיווג, במדידה, במיפוי ובניתוח תופעות אלה בצורה שיטתית וניסיונית, תוך הדגשת הצד הפיזי והאנושי. מטרת הלימודים הכללית היא להקנות לתלמידים ידע בסיסי בגאוגרפיה על כל ענפיה, ולפתח הבנה ויכולת ניתוח של תהליכים מרחביים. יחד עם זאת, התכנית מאפשרת התמקדות תחומית כבר במסגרת התואר הראשון (לימודים לתואר בוגר) במטרה להגיע להתמחות נושאית ממוקדת במסגרת לימודי התואר השני (לימודים לתואר מוסמך).

א. לימודים לתואר בוגר (B.A)

1.א תנאי קבלה

המחלקה לגאוגרפיה ופיתוח סביבתי מקבלת תלמידים על סמך הישגיהם בבחינות הבגרות ובבחינה הפסיכומטרית לפי חתכי קבלה הנקבעים על ידי ועדת הקבלה המחלקתית.

הסטודנטים מתבקשים להסדיר את כל חובותיהם לפני תחילת הלימודים.

2.א מבנה כללי של הלימודים

הלימודים במחלקה לגאוגרפיה ופיתוח סביבתי מתקיימים בארבעה היקפים: תכנית חד-מחלקתית, תכנית מחלקה ראשית, תכנית דו-מחלקתית ותכנית מחלקה משנית. במסגרת החד-מחלקתית והמחלקה הראשית ניתן להתמחות במסלולים הבאים: גאומורפולוגיה, איכות סביבה, פיתוח עיר ואזור (התמחות מופיעה בתעודת הבוגר). בתכניות הלימודים בהיקף דו-מחלקתי ומחלקה משנית אין התמחות מסלולית. לתלמידי התכנית החד-מחלקתית והמחלקה הראשית יתחלקו הקורסים ללימודי חובה וללימודי התמחות לפי מסלולים. רוב לימודי החובה הם כלל-מחלקתיים ומיעוטם חובה בהתאם למסלול הנבחר כפי שמצוין בטבלאות שלהלן.

תכניות הלימודים

תכנית הלימודים לתואר ראשון (B.A) על פי היקף הלימודים במחלקה:

1. חד-מחלקתי (108 נק"ז)
2. מחלקה ראשית (80 נק"ז)
3. דו-מחלקתי (54 נק"ז)
4. מחלקה משנית (28 נק"ז)

במסגרת הלימודים בכל תכניות המחלקה ניתן להתמחות במסלולים הבאים:

- גאומורפולוגיה – התמקדות מיוחדת בלימודי הגאוגרפיה הפיזית.
- איכות סביבה – התמקדות בנושאים של איכות סביבה שיש להם זיקה חזקה לנושאים שנלמדים בגאוגרפיה.
- פיתוח עיר ואזור – התמקדות בהיבטים תיאורטיים ותכנוניים של ערים ואזורים.
- מסלול משולב - לימודים הכוללים תמהיל מעורב של קורסים מכל המסלולים שלעיל.

הלוח שלהלן מפרט את מבנה ותכולת הלימודים לפי תכנית הלימודים, המסלול, מקבצי הקורסים והמטלות לתואר ראשון. סך נקודות הזכות (נק"ז) הנדרשות לתואר ראשון הוא 120. מתוכן, 12 נק"ז הן לימודים כלליים. היקף הלימודים בתוך המחלקה נקבע בהתאם לתכנית. התכנית החד-מחלקתית ותכנית המחלקה הראשית כוללת קורסי חובה כלל מחלקתיים, קורסי חובה מסלוליים וקורסי התמחות בהתאם למסלולים. רוב לימודי החובה הם הקורסים הכלל מחלקתיים ומיעוטם הם שיעורי חובה מסלוליים.

מבנה תכניות הלימוד

היקף נק"ז לפי תכנית לימוד ומסלול										מקבצי קורסים ומטלות
תכנית מחלקה משנית	תכנית דו מחלקתית	תכנית מחלקה ראשית				תכנית חד-מחלקתית				
20	46	56				58				קורסי חובה כלל-מחלקתיים
-	-	משולב	גיאומו-רפולוגיה	איכות סביבה	עיר ואזור	משולב	גיאומו-רפולוגיה	איכות סביבה	עיר ואזור	קורסי חובה מסלוליים
		-	10	14	7	-	10	16	8	
7	6	18	8	4	11	38	28	22	30	קורסי בחירה (מתוך המקבץ המסלולי)
1	2	2				4				סיוורים
-	-	4				8				קורסי התמחות מחוץ למחלקה
12	12	12				12				לימודים כלליים
80	54	28				-				לימודים במחלקה משנית/שניה
120	120	120				120				סה"כ נק"ז לתואר בוגר

א.3 בחינות

במחלקה לגאוגרפיה קיימת מערכת בחינות שוטפת בסיום כל קורס. **ציון עובר בבחינה-56 ומעלה. במקרים מיוחדים תינתן עבודת גמר במקום בחינה.** בחינות מועד א' ו - ב' יתקיימו מייד עם סיום הקורס. **בחינת מועד מיוחד תינתן רק על פי המתחייב מתקנון הבחינות של הפקולטה.** בקשה למועד מיוחד תוגש על ידי התלמיד לכל המאוחר שבועיים לאחר תום מועדי הבחינות. בחינות המועד המיוחד ייערכו בשבוע השני של הסמסטר שאחרי מועד הבחינות הרגיל.

סיום כל החובות של הקורס הוא תנאי הכרחי כדי לגשת לבחינה. **הציון האחרון מבין שני המועדים הוא הקובע ולא הציון הגבוה מבין השניים.** שקלול הציון הסופי בהתאם למטלות שנקבעו במהלך הקורס יקבע על ידי כל מרצה בנפרד. **סטודנט שנכשל בקורס בשני מועדים רשאי להבחן שנית בשני מועדים רק לאחר שחזר על הקורס פעם נוספת ועמד בכל חובותיו.**

כל סטודנט חייב להשאיר לעצמו **עותק מכל עבודה** המוגשת למרצה, למקרה של אובדן העבודה.

סיוורים – במהלך התואר יתקיימו סיוורים שהינם חובה במסגרת הקורסים. המחלקה נושאת בעול מימון הרכבים. על התלמידים לממן את עלות הלינה, עלות המזון ודמי הכניסה לאתרים.

מפות – על התלמידים לרכוש מפות באופן עצמאי, כפי שיידרש על ידי מנחי הקורסים.

4.א תנאי מעבר משנה לשנה**תנאי מעבר לשנה ב' :**

1. ציון 56 בקורס אנגלית כשפה זרה
2. ציון מינימום 60 בקורסי המבוא ובתנאי שעבר את המבחן בציון 56 ומעלה: גיאולוגיה, גאוגרפיה כלכלית, גיאומורפולוגיה, גאוגרפיה של אוכלוסין, גאוגרפיה עירונית, שיטות כמותיות, מבוא לאקולוגיה, מבוא למערכות מידע גאוגרפיות, תצלומי-אוויר, מבוא למטאורולוגיה וקלימטולוגיה, כרטוגרפיה.
3. סטודנט שנכשל באחד המבואות שלעיל וממוצע ציוניו המשוקלל גבוה מ- 70, יהיה חייב לחזור על המבוא בו נכשל, אך יורשה לשמוע קורסים של שנה ב'.
4. סטודנט שנכשל בשני מבואות (או יותר) וממוצע ציוניו המשוקלל גבוה מ- 70, יהיה חייב לחזור על המבואות בהם נכשל, אך יורשה לשמוע קורסי מבוא בלבד בשנה ב'.
5. סטודנט שנכשל באחד המבואות וממוצע ציוניו הכולל הוא בין 60 ל- 70 יורשה לשמוע קורסי מבוא בלבד בשנה ב', ויהיה חייב לחזור על המבוא בו נכשל.
6. סטודנט שנכשל בשני מבואות וממוצע ציוניו המשוקלל הכולל נמוך מ- 70 יופסקו לימודיו ולא יוכל לחזור על שנה א', אפילו ועבר את הקורס במסגרת תכנית חוץ מחלקתית. הסטודנט יהיה רשאי להירשם שנית למחלקה רק לאחר שנה מיום הפסקת לימודיו ובתנאי שיעמוד בכל דרישות הקבלה של אותו שנתון.
7. תנאי קדם להשתתפות בשעורי כרטוגרפיה ותצלומי אוויר בשנה ב' הוא הצלחה בקורס טופוגרפיה.
8. תנאי קדם ללימודי מבוא לגיאומורפולוגיה בסמסטר ב' (שנה א') הוא הצלחה בקורס מבוא לגיאולוגיה (כולל השתתפות בסדורים).
9. התנאי ללימודי מבוא לאקלים בסמסטר ב' (שנה א') הנו ציון עובר בקורסים: שיטות כמותיות א' + ב' ופיזיקה של הסביבה.

תנאי מעבר לשנה ג' :

1. ציון מינימום 60 בקורס "גאוגרפיה של ארץ ישראל".
2. ציון חיובי בכל הקורסים. אי מילוי התנאי בקורס אחד אינו חוסם את המעבר. על הסטודנט לחזור על הקורס בשנה ג'.
3. ציון ממוצע מינימלי של 65 בכל הקורסים. אי מילוי התנאי חוסם מעבר לשנה ג'.
4. השלמת כל חובות שנה ב' (כולל תרגילים).
5. הצלחה בקורס פרו-סמינר וכן בכל קורסי המבוא של שנה ב' הינה תנאי להשתתפות בסמינר.
6. השתתפות בקורס גאוגרפיה של ארץ ישראל מותנית בהצלחה בכל קורסי המבוא (של שנה א' ו-ב').

5.א עבודה סמינריונית

בשנה ג' נדרש כל תלמיד להשתתף בסמינר נושאי ולהגיש בסופו עבודה סמינריונית. הסמינר מהווה אינטגרציה של נושאים רבים שנלמדו במהלך הלימודים והמחלקה מייחסת לו חשיבות רבה. פרסום הנושאים לעבודות הסמינריוניות, רקע בסיסי לכל נושא ובחירת הנושאים ייעשו בסוף סמסטר ב' של שנה ב' על מנת לאפשר, למעוניינים בכך, להתחיל לאסוף חומר ביבליוגרפי כבר במהלך הקיץ.

את העבודה הסמינריונית יש להגיש בהתאם לתאריך שיקבע ע"י המנחה, כשהיא מודפסת בשני עותקים וערוכה לפי הכללים שידרשו (ראה הנחיות טכניות בסוף החוברת). עבודה שתוגש לאחר המועד שיקבע על ידי המרצה לא תתקבל, והסטודנט יאלץ לחזור על הסמינר בשנה שלאחר מכן.

השתתפות התלמיד בסמינר מחייבת את אישור המנחה (גם במקרה של הנחיה על-ידי מורה מן החוץ). רק לאחר קבלת אישור זה ירשם התלמיד באינטרנט.

רשימת סמינרים לתואר ראשון בשנת תש"ע

פרופ' פועה בר- "סמינר באקולוגיה וסביבה"
 פרופ' חיים צוער, פרופ' ארנון קרניאלי- "סמינר בגאומורפולוגיה וחישה מרחוק"
 פרופ' אבינועם מאיר- "סמינר באתיקה סביבתית"
 פרופ' אורן יפתחאל- "סמינר בגאוגרפיה חברתית"

יועצים לשנת ההוראה תש"ע

שנה א'- ד"ר נורית אלפסי
 שנה ב'- פרופ' חיים צוער
 שנה ג'- פרופ' אלי שטרן- יו"ר

יועץ וראש החטיבה האורבנית- ד"ר נורית אלפסי

יועצי מסלולים

פרופ' אלי שטרן- יועץ עיר ואזור
 פרופ' חיים צוער- יועץ פיזי
 פרופ' פועה בר- יועצת מסלול סביבתי
 ד"ר טל סבוראי- יועץ טמ"ג
 מתאם אקדמי-מכללות- ד"ר יוסי צביאלי

א.6 פירוט תכניות הלימודים**א.6.1 תכנית חד-מחלקתית (108 נקודות זכות)**

התכנית החד-מחלקתית מאפשרת לתלמיד לקבל תואר בוגר (B.A) במחלקה לגאוגרפיה ופיתוח סביבתי, תוך התמקדות בלימודים תוך מחלקתיים. בתכנית זו על התלמיד ללמוד 108 נק"ז במסגרת המחלקה (מתוך 120 נק"ז המחויבות לתואר B.A) ו- 12 נק"ז לימודים כלליים במסגרת דרישות הפקולטה.

תנאי המעבר לשנה ב' יהיה ממוצע 70 בכל שיעורי המבוא וכן בשיטות כמותיות א' ו- ב'. בכל אחד מן הקורסים התלמיד חייב להשיג ציון עובר של לפחות 60.

תלמיד בתכנית החד-מחלקתית יכתוב בשנה ג' עבודה סמינריונית בתחום התמחותו. כמו כן, ישתתף בסיור רגיונאלי ויגיש דו"ח סיור כנדרש. הקורס "אנגלית כשפה זרה" יושלם עד תום שנה ב'. כמו כן, מומלץ להשלים את הקורסים מלימודים כלליים בשנים א' ו- ב' ללימודים באוניברסיטה.

הלוחות שלהלן מציגים את תכנית הלימודים המפורטת לפי סימסטרים ושנות לימוד. את קורסי ההתמחות יש לבחור מתוך המקבצים המסלוליים המוצגים בפרק א.7, שבהמשך. על התכנית המחלקתית יש להוסיף 8 נק"ז של קורסי התמחות מחוץ למחלקה ו- 4 נק"ז עבור סיורים.

תכנית חד-מחלקתית: שנה א'

סה"כ נק"ז	סמסטר ב'		סמסטר א'		סוג הקורס
	נק"ז	שם הקורס	נק"ז	שם הקורס	
	4	מבוא לגיאומורפולוגיה	3	מבוא לגיאולוגיה	חובה מחלקתית
	4	מבוא למטאורולוגיה וקלימטולוגיה	2	גיאוגרפיה של אוכלוסין	
	3	שיטות כמותיות ב'	3	שיטות כמותיות א'	
	2	מבוא לגיאוגרפיה עירונית	1	מבוא לטופוגרפיה	
			3	מבוא לאקולוגיה	
			2	גיאוגרפיה כלכלית	
			1	שימושי מחשב בגיאוגרפיה	
			2	מבוא לפיזיקה של הסביבה	
			2	כרטוגרפיה	
	4	2 קורסי בחירה (יפורסמו בתקופת הרישום)	-	קורסי בחירה	
36	17	19		סה"כ	

תכנית חד-מחלקתית: שנה ב'

סה"כ נק"ז	סמסטר ב'		סמסטר א'		סוג הקורס
	נק"ז	שם הקורס	נק"ז	שם הקורס	
16	2	פרו-סמינר	2	שיטות כמותיות למתקדמים	חובה מחלקתית
	3	מבוא לממ"ג	2	תצלומי אויר	
	3	מבוא לחישה מרחוק	2	גיאוגרפיה פוליטית	
	2	תולדות המחשבה			
3	3	יחסים אתניים במרחב		פיתוח עיר ואזור:	חובה מסלולית*
9	2	מבוא לזיהום אויר	2	איכות סביבה:	
	2	כימיה לגיאוגרפים		מבוא למדעי הקרקע	
	3	מבוא לאיכות הסביבה			
4	2	כימיה לגאוגרפים	2	גיאומורפולוגיה:	מבוא למדעי הקרקע
14 10 10 21	7 4 5 10	בהתאם למקבצים המסלוליים:	7 6 5 11	בהתאם למקבצים המסלוליים:	קורסי בחירה**
		פיתוח עיר ואזור		פיתוח עיר ואזור	
		איכות סביבה		איכות סביבה	
		גיאומורפולוגיה		גיאומורפולוגיה	
21	10	מסלול משולב	11	מסלול משולב	
8	4	2 קורסים	4	2 קורסים	קורסים מחוץ למחלקה
41	24	פיתוח עיר ואזור	17	פיתוח עיר ואזור	סה"כ
43	25	איכות סביבה	18	איכות סביבה	
38	21	גיאומורפולוגיה	17	גיאומורפולוגיה	
45	24	מסלול משולב	21	מסלול משולב	

* מפרט קורסי החובה המסלוליים עשוי להתעדכן משנה לשנה.
 ** ניתן לתמרן בקורסי הבחירה בין שני הסמסטרים בהתאם לזמינות הקורסים.

תכנית חד-מחלקתית: שנה ג'

סה"כ	סמסטר ב'		סמסטר א'		סוג הקורס
	נק"ז	שם הקורס	נק"ז	שם הקורס	
10	3	גאוגרפיה אנושית של א"י	3	גאוגרפיה פיזית של א"י	חובה מחלקתית
	2	סמינר	2	סמינר	
5	3	מבוא לאיכות סביבה	2	פיתוח עיר ואזור: תכנון עיר ואזור	חובה מסלולית*
6	3	מעבדה בגיאומורפולוגיה	3	גיאומורפולוגיה: גיאומורפולוגיה דינמית	קורסי בחירה
12	6	בהתאם למקבצים המסלוליים: פיתוח עיר ואזור	6	בהתאם למקבצים המסלוליים: פיתוח עיר ואזור	
8	4	איכות סביבה	4	איכות סביבה	
14	6	גיאומורפולוגיה	8	גיאומורפולוגיה	
13	7	מסלול משולב	6	מסלול משולב	סיוורים
4	4				
31	18	פיתוח עיר ואזור	13	פיתוח עיר ואזור	סה"כ
29	18	איכות סביבה	11	איכות סביבה	
34	18	גיאומורפולוגיה	16	גיאומורפולוגיה	
27	16	מסלול משולב	11	מסלול משולב	

* מפרט קורסי החובה המסלוליים עשוי להתעדכן משנה לשנה.

א.2.6 תכנית מחלקה ראשית (80 נקודות זכות)

תכנית זו מאפשרת לתלמיד לרכז את החלק העיקרי של לימודיו לתואר בוגר (B.A) במסגרת המחלקה לגאוגרפיה ופיתוח סביבתי. המשך הלימודים בשנה ב' בתכנית מחלקה ראשית, יותר לתלמידים שהשיגו ציון משוקלל של 70 בסיום שנה א'. לצורך כך יילקחו בחשבון כל קורסי שנה א' הנלמדים תמורת נק"ז. לתלמידים בשנים ב' ו - ג' המעוניינים לעבור לתכנית חד מחלקתית יחשבו לצורך חישוב ממוצע הציונים, אך ורק שיעורי החובה של שנים א' ו - ב'.

את העבודה הסמינריונית בשנה ג' יש לכתוב במסלול ההתמחות, מותנה במספר המקומות הפנויים בסמינריון. תלמיד הבוחר במסלול המשולב יוכל לכתוב עבודה סמינריונית באחד המסלולים לפי בחירתו, מותנה במספר המקומות הפנויים בסמינרים. תלמיד בתכנית המחלקה הראשית חייב להשתתף בסיום רגיונאלי בשנה ג' ולהגיש דו"ח סיום כנדרש.

הלוחות שלהלן מציגים את תכנית הלימודים המפורטת לפי סימסטרים ושנות לימוד. את קורסי ההתמחות יש לבחור מתוך המקבצים המסלוליים המוצגים בפרק א.7, שבהמשך. על התכנית יש להוסיף 4 נק"ז של קורסי התמחות מחוץ למחלקה ו- 2 נק"ז עבור ספורים.

תכנית מחלקה ראשית: שנה א'

סה"כ נק"ז	סמסטר ב'		סמסטר א'		סוג הקורס
	נק"ז	שם הקורס	נק"ז	שם הקורס	
30	4	מבוא לגיאומורפולוגיה	3	מבוא לגיאולוגיה	חובה מחלקתית
	3	שיטות כמותיות ב	2	גאוגרפיה של אוכלוסין	
	4	מבוא למטאורולוגיה וקלימטולוגיה	3	שיטות כמותיות א	
	2	מבוא לגיאוגרפיה עירונית	1	מבוא לטופוגרפיה	
			3	מבוא לאקולוגיה	
			1	שימושי מחשב בגאוגרפיה	
			2	מבוא לפיזיקה של הסביבה	
		2	כרטוגרפיה		
-	-	-	-	-	חובה מסלולית
4	4				קורסים מחוץ למחלקה
34	17		17		סה"כ

* יש לקחת במסגרת לימודים כלליים

תכנית מחלקה ראשית: שנה ב'

סה"כ נק"ז	סמסטר ב'		סמסטר א'		סוג הקורס
	נק"ז	שם הקורס	נק"ז	שם הקורס	
16	2	תולדות במחשבה בגיאוגרפיה	2	שיטות כמותיות למתקדמים	חובה מחלקתית
	3	מערכות מידע גאוגרפיות	2	גיאוגרפיה כלכלית	
	2	פרו-סמינר	2	תצלומי-אוויר	
	3	מבוא לחישה מרחוק			
3	3	יחסים אתניים במרחב	-		חובה מסלולית
	3	מבוא לאיכות סביבה	2	איכות סביבה: סביבתנות ואתיקה סביבתית	

9	2	כימיה לגאוגרפים	2	מבוא למדעי הקרקע	
4	2	כימיה לגאוגרפים	2	גיאומורפולוגיה: מבוא לתורת הקרקע	
9	5	בהתאם למקבצים המסלוליים: פיתוח עיר ואזור	4	בהתאם למקבצים המסלוליים: פיתוח עיר ואזור	התמחות/ בחירה
-	-	איכות סביבה	-	איכות סביבה	
6	2	גיאומורפולוגיה	4	גיאומורפולוגיה	
7	4	מסלול משולב	3	מסלול משולב	
30	18	פיתוח עיר ואזור	12	פיתוח עיר ואזור	סה"כ
27	15	איכות סביבה	12	איכות סביבה	
28	14	גיאומורפולוגיה	14	גיאומורפולוגיה	
25	14	מסלול משולב	11	מסלול משולב	

תכנית מחלקה ראשית: שנה ג'

סה"כ נק"ז	סמסטר ב'		סמסטר א'		סוג הקורס
	נק"ז	שם הקורס	נק"ז	שם הקורס	
10	3	גאוגרפיה אנושית של א"י	3	גאוגרפיה פיזית של א"י	חובה מחלקתית
	2	סמינר	2	סמינר	
4	-		2	פיתוח עיר ואזור: סקרים מרחביים וניתוחם	חובה מסלולית*
			2	תכנון עיר ואזור	
5	3	תכנון וניהול שטחים פתוחים		איכות סביבה	
	2	סדנא לתסקירי השפעה של הסביבה			
6	3	מעבדה בגיאומורפולוגיה	3	גיאומורפולוגיה: גיאומורפולוגיה דינמית	
-	-	בהתאם למקבצים המסלוליים: פיתוח עיר ואזור	-	בהתאם למקבצים המסלוליים: פיתוח עיר ואזור	התמחות/בחירה
	2	איכות סביבה	-	איכות סביבה	
	-	גיאומורפולוגיה	-	גיאומורפולוגיה	
	9	מסלול משולב	6	מסלול משולב	
2	2				סיורים
16	7	פיתוח עיר ואזור	9	פיתוח עיר ואזור	סה"כ
	19	איכות סביבה	5	איכות סביבה	
	18	גיאומורפולוגיה	8	גיאומורפולוגיה	
	21	מסלול משולב	11	מסלול משולב	

* מפרט קורסי החובה המסלוליים עשוי להתעדכן משנה לשנה.

א.6.3 תכנית דו-מחלקתית (54 נקודות זכות)

2. תכנית דו-מחלקתית - (54 נק"ז)

החל משנה"ל תשס"ח התכנית הדו-מחלקתית מתקיימת ב-5 אופנים שונים: עיר ואזור, איכות סביבה, טמ"ג, גיאוגרפיה פיזית ומשולבת. תנאי מעבר משנה ב' ל-ג' זהים בכל התכניות (ראה להלן).

קורסי החובה המחלקתיים בתכנית המשולבת יסתכמו ב-46 נק"ז. כמו כן יוכרו 2 נק"ז תמורת ימי הסיור ו-6 נקודות זכות נוספות להשלמת התואר יבחרו מתוך ההתמחויות. בשנה ג' ישתתף התלמיד בסמינר ובקורס גיאוגרפיה של ארץ ישראל. כמו כן ישתתף בסיור ראגיונאלי וייבחן על כך. העבודה הסמינרית בשנה ג' תיכתב באחד המסלולים לפי בחירת התלמיד, מותנה במספר המקומות הפנויים בסמינר.

תכנית דו-מחלקתית בלימודי עיר ואזור (54 נק"ז)

בתכנית הדו מחלקתית יש ללמוד את לימודי החובה המסתכמים ב – 27 נק"ז. בשנה ג' ישתתף התלמיד בסמינר ובקורס 'גיאוגרפיה אנושית של ארץ ישראל'. כמו כן, התלמיד ישתתף בסיור ראגיונאלי וייבחן על כך. יוכרו 2 נק"ז תמורת כל ימי הסיור שבתכנית.

23 נק"ז נוספות להשלמת התואר ייבחרו בעדיפות ראשונה מתוך קורסי ההתמחויות/בחירה המתאימים למסלול. בעדיפות שניה ניתן לבחור מתוך קורסי לימודי החובה המסלוליים האחרים.

העבודה הסמינריונית בשנה ג' תיכתב באחד מקורסי הסמינר של המחלקה לפי בחירת התלמיד, אך השתתפות בו מותנה במספר המקומות הפנויים.

קורסי חובה (נק"ז)

שנה א'

2	גאוגרפיה של אוכלוסין
2	מבוא לגאוגרפיה עירונית
2	מבוא לגאוגרפיה פוליטית א
3	שיטות כמותיות א
3	שיטות כמותיות ב
12	סה"כ

שנה ב'

2	מבוא לכרטוגרפיה
2	מבוא לגאוגרפיה כלכלית
2	פרו-סמינר
6	סה"כ

שנה ג'

3	גאוגרפיה אנושית של א"י
2	סמינר
2	סמינר

תכנון עיר ואזור א' 2
 סה"כ 9

סה"כ חובה: 27 נק"ז
סירים: 2 נק"ז

קורסי בחירה

סה"כ בחירה: 25 נק"ז

סה"כ לתואר: 54 נק"ז

תכנית דו-מחלקתית בלימודי איכות סביבה (54 נק"ז)

בתכנית הדו מחלקתית יש ללמוד את לימודי החובה המסתכמים ב – 31 נק"ז. בשנה ג' ישתתף התלמיד בסמינר ובקורס 'גיאוגרפיה פיזית של ארץ ישראל'. כמו כן, התלמיד ישתתף בסיום רגיונאלי וייבחן על כך. יוכרו 2 נק"ז תמורת כל ימי הסיום שבתכנית.

18 נק"ז נוספות להשלמת התואר ייבחרו בעדיפות ראשונה מתוך קורסי ההתמחויות/בחירה המתאימים למסלול. בעדיפות שניה ניתן לבחור מתוך קורסי לימודי החובה המסלוליים האחרים.

העבודה הסמינריונית בשנה ג' תיכתב באחד מקורסי הסמינר של המחלקה לפי בחירת התלמיד, אך השתתפות בו מותנה במספר המקומות הפנויים.

קורסי חובה (נק"ז)

שנה א'
 מבוא לגיאולוגיה 3
 מבוא לגיאומורפולוגיה 4
 מבוא למטאורולוגיה וקלימ' 4
 מבוא לאקולוגיה 3
 שיטות כמותיות א 3
 שיטות כמותיות ב 3
סה"כ 20

שנה ב'
 מבוא לכרטוגרפיה 2
 פרו-סמינר 2
סה"כ 4

שנה ג'
 גאוגרפיה פיזית של א"י 3
 סמינר 2
 סמינר 2
סה"כ 7

סה"כ חובה: 31 נק"ז
סירים: 2 נק"ז

קורסי בחירה

סה"כ בחירה: 21 נק"ז (מפוזרים בשנים ב'-ג')

סה"כ לתואר: 54 נק"ז**תכנית דו-מחלקתית בטכנולוגיות מידע גיאוגרפיות (טמ"ג) (54 נק"ז)**

בתכנית הדו מחלקתית יש ללמוד את לימודי החובה המסתכמים ב – 37 נק"ז. בשנה ג' ישתתף התלמיד בסמינר ובקורס 'גיאוגרפיה פיזית של ארץ ישראל'. כמו כן, התלמיד ישתתף בסיור רגיונאלי ויבחן על כך. יוכרו 2 נק"ז תמורת כל ימי הסיור שבתכנית.

15 נק"ז נוספות להשלמת התואר ייבחרו בעדיפות ראשונה מתוך קורסי ההתמחויות/בחירה המתאימים למסלול. בעדיפות שניה ניתן לבחור מתוך קורסי לימודי החובה המסלוליים האחרים.

העבודה הסמינריונית בשנה ג' תיכתב באחד מקורסי הסמינר של המחלקה לפי בחירת התלמיד, אך השתתפות בו מותנה במספר המקומות הפנויים.

קורסי חובה (נק"ז)**שנה א'**

3	מבוא לגיאולוגיה
4	מבוא לגיאומורפולוגיה
4	מבוא למטאורולוגיה ולקלימי
3	שיטות כמותיות א
3	שיטות כמותיות ב
1	טופוגרפיה
18	סה"כ

שנה ב'

2	תצ"א
2	מבוא לכרטוגרפיה
3	מבוא לחישה מרחוק
3	מבוא לממ"ג
2	פרו-סמינר
12	סה"כ

שנה ג'

3	גאוגרפיה פיזית של א"י
2	סמינר
2	סמינר
7	סה"כ

סה"כ חובה: 37 נק"ז

סיורים: 2 נק"ז

קורסי בחירה

סה"כ בחירה: 15 נק"ז (מפוזרים בשנים ב'-ג')

סה"כ לתואר: 54 נק"ז

תכנית דו-מחלקתית בגיאוגרפיה פיזית (54 נק"ז)

בתכנית הדו מחלקתית יש ללמוד את לימודי החובה המסתכמים ב – 36 נק"ז. בשנה ג' ישתתף התלמיד בסמינר ובקורס 'גיאוגרפיה אנושית של ארץ ישראל'. כמו כן, התלמיד ישתתף בסיוור רגיונאלי ויבחן על כך. יוכרו 2 נק"ז תמורת כל ימי הסיור שבתכנית.

16 נק"ז נוספות להשלמת התואר ייבחרו בעדיפות ראשונה מתוך מתוך קורסי ההתמחויות/בחירה המתאימים למסלול. בעדיפות שניה ניתן לבחור מתוך קורסי לימודי החובה המסלוליים האחרים.

העבודה הסמינריונית בשנה ג' תיכתב באחד מקורסי הסמינר של המחלקה לפי בחירת התלמיד, אך השתתפות בו מותנה במספר המקומות הפנויים.

קורסי חובה (נק"ז)**שנה א'**

3	מבוא לגיאולוגיה
4	מבוא לגיאומורפולוגיה
1	מבוא לטופוגרפיה
4	מבוא למטאורולוגיה וקלימ'
2	פיזיקה של הסביבה
3	שיטות כמותיות א
3	שיטות כמותיות ב
20	סה"כ

שנה ב'

2	מבוא לכרטוגרפיה
2	תצלומי אויר
2	פרו-סמינר
6	סה"כ

שנה ג'

3	גאוגרפיה פיזית של א"י
2	סמינר
2	סמינר
	מב' לחישה מרחוק או
3	מבוא לממ"ג
10	סה"כ

סה"כ חובה: 36 נק"ז**סיורים: 2 נק"ז****קורסי בחירה****סה"כ בחירה: 16 נק"ז (מפוזרים בשנים ב' ו-ג')****סה"כ לתואר: 54 נק"ז**

תכנית לימודים דו-מחלקתית משולבת: שנה א'

סה"כ נק"ז	סמסטר ב'		סמסטר א'		סוג הקורס
	נק"ז	שם הקורס	נק"ז	שם הקורס	
	4	מבוא לגיאומורפולוגיה	3	מבוא לגיאולוגיה	חובה מחלקתית
	3	שיטות כמותיות ב	2	גאוגרפיה של אוכלוסין	
	4	מבוא מטאורולוגיה וקלימטולוגיה	3	שיטות כמותיות א	
	2	מבוא לגאוגרפיה עירונית	1	מבוא לטופוגרפיה	
			1	שימושי מחשב בגאוגרפיה	
			2	פיזיקה של הסביבה	
25	13		12		סה"כ

תכנית לימודים דו-מחלקתית: שנה ב'

סה"כ נק"ז	סמסטר ב'		סמסטר א'		סוג הקורס
	נק"ז	שם הקורס	נק"ז	שם הקורס	
8	2	פרו - סמינר	2	מבוא לכרטוגרפיה	חובה מחלקתית
			2	תצלומי-אוויר	
			2	גיאוגרפיה כלכלית	
6	2	מתוך לימודי החובה המסלוליים ו/או לימודי הבחירה	4	מתוך לימודי החובה המסלוליים ו/או לימודי הבחירה	התמחות/ בחירה
14	4		8		סה"כ

תכנית לימודים דו-מחלקתית: שנה ג'

סה"כ נק"ז	סמסטר ב'		סמסטר א'		סוג הקורס
	נק"ז	שם הקורס	נק"ז	שם הקורס	
10	3	גאוגרפיה אנושית של אי"י	3	גאוגרפיה פיזית של אי"י	חובה מחלקתית
	2	סמינר	2	סמינר	
3	-	מתוך לימודי החובה המסלוליים ו/או לימודי הבחירה	3	מתוך לימודי החובה המסלוליים ו/או לימודי הבחירה	התמחות/בחירה
2	2		-		סיוורים
15	7		8		סה"כ

תכנית מחלקה משנית - (28 נק"ז)

החל משנה"ל תשס"ח התכנית מתקיימת ב-5 אופנים שונים: עיר ואזור, איכות הסביבה, טמ"ג, גיאוגרפיה פיזית ומשולבת.

תכנית זו מיועדת לתלמידים הבוחרים ללמוד לימודי מחלקה ראשית במחלקה אחרת. במקרים מיוחדים תאושר שמיעת התכנית בשנתיים. על התלמיד לשמוע 20 נק"ז מתוך קורסי החובה המחלקתיים (כמפורט להלן), ימי הסיור יחשבו בנקודת זכות אחת, 7 נק"ז נוספות יילקחו מתוך לימודי החובה המסלוליים או מתוך ההתמחויות. בכל אחד מן הקורסים חייב התלמיד למלא את כל החובות הנדרשים.

קורסי החובה המחלקתיים:

מבוא לגיאולוגיה	3 נק"ז
מבוא לגיאומורפולוגיה	4 נק"ז
מבוא למטאורולוגיה וקלימטולוגיה	4 נק"ז
גיאוגרפיה של אוכלוסין	2 נק"ז
מבוא לאקולוגיה	3 נק"ז
גיאוגרפיה עירונית	2 נק"ז
גיאוגרפיה כלכלית	2 נק"ז

תכנית מחלקה משנית בלימודי עיר ואזור (28 נק"ז)

תכנית זו מיועדת לתלמידים הבוחרים ללמוד לימודי מחלקה ראשית במחלקה אחרת. במקרים מיוחדים תאושר שמיעת התכנית בשנתיים. על התלמיד לשמוע 13 נק"ז קורסי החובה (כמפורט להלן), ימי הסיור יחשבו כנקודת זכות אחת ו-14 נק"ז נוספות יילקחו מתוך לימודי ההתמחויות/בחירה. בכל אחד מהקורסים התלמיד חייב למלא את כל החובות הנדרשים.

קורסי חובה (נק"ז)

שנה א'	
גאוגרפיה של אוכלוסין	2
מבוא לגאוגרפיה עירונית	2
מבוא לגאוגרפיה פוליטית א	2
או תכנון עיר ואזור א'	
סה"כ	6

שנה ב'

מבוא לכרטוגרפיה	2
מבוא לגאוגרפיה כלכלית	2
סה"כ	4

שנה ג'

גאוגרפיה אנושית של א"י	3
סה"כ	3

סה"כ חובה: 13 נק"ז**סיורים: 1 נק"ז**

קורסי בחירה**סה"כ בחירה: 14 נק"ז****סה"כ לתואר: 28 נק"ז****תכנית מחלקה משנית בלימודי איכות סביבה (28 נק"ז)**

תכנית זו מיועדת לתלמידים הבוחרים ללמוד לימודי מחלקה ראשית במחלקה אחרת. במקרים מיוחדים תאושר שמיעת התכנית בשנתיים. על התלמיד לשמוע 13 נק"ז קורסי החובה (כמפורט להלן), ימי הסיור יחשבו כנקודת זכות אחת ו-14 נק"ז נוספות יילקחו מתוך לימודי ההתמחויות/בחירה. בכל אחד מהקורסים התלמיד חייב למלא את כל החובות הנדרשים.

קורסי חובה (נק"ז)**שנה א'**

4	מבוא למטאורולוגיה
3	מבוא לאקולוגיה
3	שיטות כמותיות א'
3	שיטות כמותיות ב'

סה"כ 13**שנה ב'****סה"כ 0****שנה ג'****סה"כ 0****סה"כ חובה: 13 נק"ז****סיוורים: 1 נק"ז****קורסי בחירה****סה"כ בחירה: 14 נק"ז****סה"כ לתואר: 28 נק"ז**

תכנית מח' משנית בטכנולוגיות מידע גיאוגרפיות (טמ"ג) (28 נק"ז)

תכנית זו מיועדת לתלמידים הבוחרים ללמוד לימודי מחלקה ראשית במחלקה אחרת. במקרים מיוחדים תאושר שמיעת התכנית בשנתיים. על התלמיד לשמוע 14 נק"ז קורסי החובה (כמפורט להלן), ימי הסיור יחשבו כנקודת זכות אחת ו-13 נק"ז נוספות יילקחו מתוך לימודי ההתמחויות/בחירה. בכל אחד מהקורסים התלמיד חייב למלא את כל החובות הנדרשים.

קורסי חובה (נק"ז)**שנה א'**

2	מבוא לכרטוגרפיה
4	מבוא למטאורולוגיה וקלימט'י
1	טופוגרפיה

סה"כ 7**שנה ב'**

2	תצ"א
2	מבוא לחישה מרחוק
3	מבוא לממ"ג
7	סה"כ

שנה ג'**סה"כ חובה 0****סה"כ חובה: 14 נק"ז****סיורים: 1 נק"ז****קורסי בחירה****סה"כ בחירה: 13 נק"ז****סה"כ לתואר: 28 נק"ז**

תכנית מחלקה משנית בגיאוגרפיה פיזית (28 נק"ז)

תכנית זו מיועדת לתלמידים הבוחרים ללמוד לימודי מחלקה ראשית במחלקה אחרת. במקרים מיוחדים תאושר שמיעת התכנית בשנתיים. על התלמיד לשמוע 15 נק"ז קורסי החובה (כמפורט להלן), ימי הסיור יחשבו כנקודת זכות אחת ו-12 נק"ז נוספות יילקחו מתוך לימודי ההתמחויות/בחירה. בכל אחד מהקורסים התלמיד חייב למלא את כל החובות הנדרשים.

קורסי חובה (נק"ז)**שנה א'**

3	מבוא לגיאולוגיה
4	מבוא לגיאומורפולוגיה
<u>7</u>	סה"כ

שנה ב'

2	מבוא לכרטוגרפיה
2	תצ"א
4	מבוא למטאורולוגיה וקלימט'
<u>8</u>	סה"כ

שנה ג'

0 **סה"כ**

סה"כ חובה: 15 נק"ז

סיורים: 1 נק"ז

קורסי בחירה

סה"כ בחירה: 12 נק"ז

סה"כ לתואר: 28 נק"ז

לימודי תכנית מחלקה משנית: שנה א'

סה"כ נק"ז	סמסטר ב'		סמסטר א'		סוג הקורס
	נק"ז	שם הקורס	נק"ז	שם הקורס	
12	4	מבוא לגיאומורפולוגיה	3	מבוא לגיאולוגיה	חובה מחלקתית
	2	מבוא לגיאוגרפיה עירונית	3	מבוא לאקולוגיה	
-	-	לימודי הבחירה	-	לימודי הבחירה	בחירה
12	6		6		סה"כ

לימודי תכנית מחלקה משנית: שנה ב'

סה"כ נק"ז	סמסטר ב'		סמסטר א'		סוג הקורס
	נק"ז	שם הקורס	נק"ז	שם הקורס	
8	4	מבוא לתורת אקלים	2	מבוא לגיאוגרפיה כלכלית	חובה מחלקתית
			2	גיאוגרפיה של אוכלוסין	
4	2	לימודי הבחירה	2	לימודי הבחירה	בחירה
12	6		6		סה"כ

לימודי תכנית מחלקה משנית: שנה ג'

סה"כ נק"ז	סמסטר ב'		סמסטר א'		סוג הקורס
	נק"ז	שם הקורס	נק"ז	שם הקורס	
	1	סיורים	-	-	חובה מחלקתית
			3	לימודי הבחירה	בחירה
4	1		3		סה"כ

7.א ריכוז קורסי החובה הכלל-מחלקתיים

ניתן לראות את הסילבוסים של הקורסים באתר המחלקה:
www.geog.bgu.ac.il ← מידע לסטודנט ← סילבוסים ועוד

מספר קורס	שם הקורס	נק"ז
12811891	גיאוגרפיה אנושית של א"י	3
12812001	גיאוגרפיה פוליטית	2
12811351	גיאוגרפיה פיזית של א"י	3
12811041	גיאוגרפיה של אוכלוסין	2
12812571	מבוא לאקולוגיה	3
12811111	מבוא לגיאוגרפיה כלכלית	2
12811061	מבוא לגיאוגרפיה עירונית	2
20617011	מבוא לגיאולוגיה	3
12811051	מבוא לגיאומורפולוגיה	4
12825691	מבוא לחישה מרחוק	3
12811031	מבוא לטופוגרפיה	1
12811081	מבוא לכרטוגרפיה	2
12811101	מבוא למטאורולוגיה וקלימטולוגיה	4
12825701	מבוא לממ"ג	3
20311631	מבוא לפיסיקה של הסביבה	2
	סמינר	4
12811131	פרו - סמינר	2
12811021	שיטות כמותיות א'	3
12811691	שיטות כמותיות ב'	3
12811241	שיטות כמותיות למתקדמים	2
12812561	שימושי מחשב בגיאוגרפיה	1
12811281	תולדות המחשבה בגיאוגרפיה	2
12811091	תצלומי אויר	2

רשימת לימודי חובה מסלוליים

מסלול גאומורפולוגיה

מחלקה ראשית

מבוא לתורת הקרקע 2 נק"ז

חד- מחלקתי

מבוא לתורת הקרקע 2 נק"ז

מעבדה בגאומורפולוגיה 3 נק"ז

גאומורפולוגיה דינמית 3 נק"ז

כימיה לגאוגרפים 2 נק"ז

מסלול עיר ואזור

יחסים אתניים במרחב 3 נק"ז

תכנון עיר ואזור 2 נק"ז

מסלול לימודי סביבה

מבוא למדעי הקרקע 2 נק"ז

מבוא לזיהום אוויר 2 נק"ז

אתיקה סביבתית 2 נק"ז

סדנא בהכנת תסקיר השפעה על הסביבה 2 נק"ז

כימיה לגאוגרפים 2 נק"ז

מבוא לאיכות הסביבה 3 נק"ז

קורסי התמחות בתכנית חד-מחלקתית ומחלקה ראשית

כל תלמיד יירשם למסלול הלימודים לפי בחירתו בסוף סמסטר א' בשנה א' במזכירות המחלקה. מעבר ממסלול אחד למשנהו אפשרי בתחילת כל סמסטר באישור ועדת ההוראה המחלקתית. ועדת ההוראה תקבע גם אלו קורסים ניתן לנייד בין המסלולים.

א.7.1 ריכוז קורסי התמחות

רשימת קורסי ההתמחות לפי מקבצים נושאים תש"ע

גאומורפולוגיה

גאומורפולוגיה איאולית	פרופ' חיים צוער	3 נק"ז
גאומורפולוגיה פלנטרית	פרופ' חיים צוער	2 נק"ז
גאומורפולוגיה דינמית	פרופ' יונתן לרון	3 נק"ז
גאומורפולוגיה נחלית	פרופ' יונתן לרון	3 נק"ז
גאומורפולוגיה של מדרונות	פרופ' יונתן לרון	3 נק"ז
מבוא להידרולוגיה	פרופ' יונתן לרון	2 נק"ז

2 נק"ז	ד"ר יצחק קטרה	מבוא למדעי הקרקע
2 נק"ז	ד"ר יצחק קטרה	אבק מדברי
2 נק"ז	ד"ר יצחק קטרה	מדבור
2 נק"ז	ד"ר יצחק קטרה	מעבדה בקרקע
2 נק"ז	פרופ' פדרו ברלינר	מי נגר עיליים באזורים צחיחים
2 נק"ז	ד"ר יוליה אלכסנדרוב	מים וסביבה
2 נק"ז	ד"ר גנאדי כרמי	הידרולוגיה תת-קרקעית
3 נק"ז	ד"ר רון אבני	רעידות אדמה כתופעה מרחבית
2 נק"ז	ד"ר חי כהן	יישומים סביבתיים בגאומורפולוגיה נחלית

פיתוח עיר ואזור

2 נק"ז	פרופ' אלי שטרן	גאוגרפיה של תחבורה
2 נק"ז	פרופ' אלי שטרן	סדנא בהכנת תסקירי השפעה על הסביבה
2 נק"ז	פרופ' אבינועם מאיר	סביבתנות ואתיקה סביבתית
2 נק"ז	פרופ' אורן יפתחאל	מבוא לגאוגרפיה פוליטית
2 נק"ז	פרופ' אורן יפתחאל	יחסים אתניים במרחב הגאוגרפי-פוליטי
2 נק"ז	ד"ר מידד קיסנינגר	מבוא למדיניות סביבתית
2 נק"ז	ד"ר מידד קיסנינגר	מבוא לקיימות אקולוגית עירונית
2 נק"ז	ד"ר יצחק קטרה	היבטים של תכנון עירוני ואדריכלי בר-קיימא
2 נק"ז	ד"ר נורית אלפסי	באזורים צחיחים
4 נק"ז	ד"ר יודן רופא	תכנון עיר ואזור א' ו-ב'
2 נק"ז	ד"ר יודן רופא	ניתוח מרחבים עירוניים
2 נק"ז	ד"ר יודן רופא	מבוא לעיצוב אורבני
2 נק"ז	ד"ר ניר בקר	היבטים כלכליים של איכות הסביבה
2 נק"ז	ד"ר אורלי רכטמן	עיצוב וביצוע מדיניות סביבתית

איכות סביבה

3 נק"ז	פרופ' פועה בר	מבוא לביו-אקולוגיה
3 נק"ז	פרופ' פועה בר	מבוא לאיכות הסביבה
2 נק"ז	פרופ' אבינועם מאיר	סביבתנות ואתיקה סביבתית
2 נק"ז	ד"ר ארנון קרניאלי	חישה מרחוק של היבטים סביבתיים
2 נק"ז	ד"ר רון אבני	רעידות אדמה כתופעה מרחבית
2 נק"ז	ד"ר יוליה אלכסנדרוב	מים וסביבה
3 נק"ז	פרופ' פועה בר	קמפוס גאו-אקולוגיה
2 נק"ז	ד"ר ניר בקר	היבטים כלכליים של איכות הסביבה
2 נק"ז	ד"ר יוסי צביאלי	זיהום אוויר
2 נק"ז	ד"ר עודד פוצ'טר	מתודולוגיה של תכנון תואם אקלים וסביבה
2 נק"ז	ד"ר עודד פוצ'טר	קלימטולוגיה של איכות הסביבה
2 נק"ז	ד"ר עודד פוצ'טר	תעוקות סביבתיות וגורמי עקה

שיטות ועיבוד נתונים

3 נק"ז	פרופ' ארנון קרניאלי	מבוא לחישה מרחוק
3 נק"ז	ד"ר טל סבוראי	מערכות מידע גאוגרפיות
3 נק"ז	ד"ר טל סבוראי	מודלים בממ"ג
3 נק"ז	ד"ר טל סבוראי	מערכות מידע למתקדמים
3 נק"ז	ד"ר טל סבוראי	מעבדה בשיטות מערכות מידע
3 נק"ז	פרופ' דן בלומברג	שימושי מכ"מ במדעי כדור"א
2 נק"ז	פרופ' ארנון קרניאלי	חישה מרחוק והיבטים סביבתיים
3 נק"ז	פרופ' דן בלומברג	עיבוד תמונה בחישה מרחוק

קלימטולוגיה

2 נק"ז	פרופ' פדרו ברלינר	מבוא למיקרו-אקלים
--------	-------------------	-------------------

2 נק"ז	ד"ר יוסי צביאלי	זיהום אוויר
2 נק"ז	ד"ר עודד פוצ'טר	קלימטולוגיה של איכות הסביבה
2 נק"ז	ד"ר עודד פוצ'טר	מתודולוגיה של תכנון תואם אקלים וסביבה

א.7.2 השתתפות בסיוורים

ההשתתפות בסיוורים המתקיימים במחלקה כחלק מתכנית הלימודים מקנה לתלמידים נקודות זכות כדלקמן:

בתכנית חד- מחלקתית	4 נק"ז	קוד : 128-1-3171
בתכנית ראשית ודו-מחלקתית	2 נק"ז	קוד : 128-1-3191
תכנית מחלקה משנית	1 נק"ז	קוד : 128-1-3241

א.7.3 קורסי בחירה מחוץ למחלקה להשלמת לימודי החובה החוץ-מחלקתיים

יש לבדוק את זמינות הקורס בשנתון הנידון במחלקות הרלבנטיות וכן יש לבדוק באם קיימות לקורס דרישות קדם. כמו כן, יש לבדוק קורסים רלוונטיים נוספים (רצוי להתייעץ עם היועץ לתואר ראשון במחלקה לגאוגרפיה).

קורסי רקע מומלצים בהתמחות בגיאוגרפיה פיזית ולימודי סביבה

- מתמטיקה של מערכות 1 5 נקודות 201-19431
- מבוא למתמטיקה ב' 0 נקודות * 201-19001
- חדו"א ה' לרפואה 5 נקודות 201-19491
- פיזיקה 1 3.5 נקודות 203-11331
- מבוא לכימיה 10011-204 0 נקודות
- כימיה אנליטית
- מערכות הדמאה 1 3 נקודות 377-2-5011
- הפלייסטוקן בישראל
- מבוא לסדימנטולוגיה 3 נקודות 206-1-2181
- סביבות סדימנטריות
- קרקעות
- מבוא לגיאולוגיה של מי תהום
- גיאולוגיה סטרוקטוראלית
- פוטוגיאולוגיה
- מבוא לכימיה
- סטרטיגרפיה 2.25 נקודות 206-1-2041
- מבוא לגיאוכימיה 2.5 נקודות 206-1-2191
- סדימנטולוגיה מתקדמת 3 נקודות 206-1-3131
- סטרטיגרפיה עולמית 2 נקודות 206-2-5231
- גאוכימיה של מים 2 נקודות 206-2-4191
- פרקים נבחרים בגאולוגיה של ישראל והמזרח הקרוב 2 נקודות 206-2-4791
- הגאולוגיה של דרום ישראל החל מסוף הניאוגן 2.5 נקודות 206-2-5141

* הקורס מבוא למתמטיקה מיועד לסטודנטים שאין להם רקע מספיק במתמטיקה ויכול לבוא במקום הקורס חדו"א ה'

מסלול בלימודי עיר ואזור**המחלקה ללימודי מזרח תיכון**

- קולוניאליזם באפריקה ומורשתו (4)
- תולדות הסכסוך הציוני-ערבי 1881-1948 (4)
- היסטוריה חברתית של המזרח התיכון (4)
- מדע וחברה : פוליטיקה של ידע (4)
- ערי החוף וערי הפנים בא"י פלסטין העות'מאנית (4)

המחלקה לכלכלה

- מבוא לכלכלה ללא-כלכלנים (3)
- יחסי ממשלה-תעשייה (3)
- מסחר בינלאומי ופיתוח (3)
- כלכלת ישראל (3)
- מסחר בינלאומי (3)
- ארגון ענפי (3)
- כלכלת פיתוח (3)
- כלכלת סביבה (3)

המחלקה לפוליטיקה וממשל

- מבוא לפוליטיקה וממשל (4)
- מבוא למחשבה מדינית (4)
- המשטר הפוליטי בישראל (4)
- גלובליזציה של הפוליטיקה העולמית (4)
- מדיניות ציבורית (4)
- תנועות מחאה (4)
- לימודי בחירות השוואתיים (4)
- פוליטיקה וחברה בעולם השלישי (4)
- מגדר ואזרחות (2)
- הפוליטיקה של העיר (2)
- "דיאספורות": עקירה, פיזור, נדודים ומעברים בין עידן הלאומיות לעידן הגלובליזציה

המחלקה למנהל ומדיניות ציבורית

- יישום מדיניות ציבורית (3)
- ניהול איזורי בצרפת ובאירופה (סדנא) (3)
- הכלכלה הפוליטית של מדיניות ציבורית (3)
- גלובליזציה מדינה וממשל (3)
- ניהול ותכנון המרחב בישראל (3)
- מדיניות קרקעית: היבטים מנהליים ופוליטיים (3)
- החברה האזרחית בעידן הגלובאלי (3)
- מנהל ציבורי (3)
- מו"פ בתעשייה ובשירות הציבורי (3)
- מדיניות ציבורית (3)
- מושגי יסוד במשטר ובפוליטיקה הישראלית (3)
- מדיניות כלכלית יישומית (3)
- הפיתוח האזורי-גישות ותפקוד הממשלה (3)

המחלקה לעבודה סוציאלית

- מדיניות רווחה אי-בי' (4)
- מבנה חברתי של ישראל אי-בי' (4)
- מגדר בריאות ורב תרבותיות (2)
- אלכוהול התמכרות וסמים (2)
- שיטות מחקר איכותני (2)
- פסיכולוגיה של הגירה (2)
- נשים בעולם הערבי (2)

המחלקה למדעי ההתנהגות (סימן מחשב 141)

- מבוא לסוציולוגיה של הכלכלה (2)

- יסודות הסוציולוגיה (6)
- מבוא לאנתרופולוגיה (6)
- החברה הישראלית (5)
- דת וחברה (2)

המחלקה ללימודי מדינת ישראל

- מדינת ישראל—מבוא היסטורי א'–ב' (4)
- החברה הישראלית: היבטים סוציולוגיים ואנתרופולוגיים א'–ב' (4)
- המגזר השלישי בישראל: מושגי יסוד והתפתחות הסטורית (2)
- כיצד מיישבים את הארץ: מבוא לגיאוגרפיה הסטורית של א"י בעת החדשה (4)
- המקום הישראלי: מיתוס ומקום א'–ב' (4)
- סוגיות בתולדות החברה הערבית בישראל א'–ב' (4)
- גיאוגרפיה היסטורית של ערי בנגב: 1900–1980 א'–ב' (4)

המחלקה לחינוך

- מבוא לסוציולוגיה (6)
- מבוא למחקר חינוכי בשיטות איכותיות (6)
- חינוך לרב-תרבותיות (4)
- בעיות נבחרות בדמוקרטיה בישראל (2)

החטיבה ללימודי צבא ובטחון

- צבא וחברה בישראל א'–ב' (4)
- גבול וספר א'–ב' (4)

החטיבה ללימודי מגדר

- המגזר הנעלם: נשים חברה ופוליטיקה במזה"ת א'–ב' (4)

החטיבה לתקשורת

- החברה האזרחית, המרחב הציבורי והאינטרנט (3)
- תקשורת וחברה בישראל (4)
- תנועות חברתיות ותקשורת המונים (3)

ב. לימודים לתואר שני (M.A.)

ב.1 כללי

תוכנית הלימודים לתואר שני במחלקה לגאוגרפיה ופיתוח סביבתי מאפשרת התמחות בתחום הגאואקולוגיה וגאומורפולוגיה, גאוגרפיה אנושית, תכנון עיר ואזור, טכנולוגיות ומידע גאוגרפי והידרולוגיה, בצד נושאים גאוגרפיים אחרים. מטרת התכנית היא להכשיר אנשי מחקר ואנשי מקצוע שיעסקו במחקר של סוגיות גאוגרפיות וסביבתיות וסוגיות בפיתוח ותכנון בעולם האקדמי ובעבודה מעשית מחוצה לו.

משך הלימודים הינו שנתיים, והם מתקיימים בשני נתיבים :

1. נתיב מחקרי, הכולל הגשת עבודת גמר (תיזה).

2. נתיב כללי, ללא עבודת גמר.

ב.2 תנאי הקבלה

א. **תעודת תואר ראשון**, או אישור זכאות לתואר, ממוסד אקדמי מוכר.

ב. **ציון ממוצע 85 ומעלה** בקורסי גיאוגרפיה בלימודי התואר הראשון לנתיב המחקרי וציון ממוצע 80

ומעלה לנתיב הכללי. מועמדים שלימודי התואר הראשון שלהם לא היו בגיאוגרפיה יהיו רשאים

להגיש את מועמדותם ללימודי תואר שני במחלקה אם ציון ה-ב.א. שלהם, מחושב לפי ממוצע

הציונים המשוקלל של כל תחומי הלימוד בתואר ראשון, הוא למעלה מ-80. הציון אינו התנאי

הבלעדי לקבלה; חשיבות רבה מיוחסת גם לציוני הסמינר בלימודי התואר הראשון.

ג. **ועדת קבלה מחלקתית**. ההחלטה על קבלת סטודנטים נתונה בידי ועדת קבלה מחלקתית. הוועדה

תחליט גם מי מאלה שהתקבלו לתואר שני זכאים ללמוד בנתיב המחקרי. שאר הסטודנטים ילמדו

בנתיב הכללי.

ד. **בחירת הידע באנגלית**. סטודנטים בוגרי מוסד אקדמי מוכר שלמדו אנגלית כשפה זרה בתואר ראשון

ברמת מתקדמים 2 והשיגו ציון הנמוך מ-65 חייבים בבחינת ידע באנגלית. סטודנטים בוגרי מכללות,

יהיה ציונם ברמת מתקדמים 2 אשר יהיה, חייבים בבחינת ידע. גם אם זו חובת ההשלמה היחידה

יתקבלו סטודנטים אלה ללימודי השלמה לתואר שני (ראה בהמשך), ויהיו רשאים ללמוד קורסים

מתכנית ה-מ.א. במחלקה עד תום השנה הראשונה ללימודים במעמד זה. על הסטודנטים להשלים

את הקורס "אנגלית מתקדמים 2" עד תום הסמסטר השני ולעבור אותו בציון 65 לפחות. יש אפשרות

ללמוד את קורס "מתקדמים 2" בסמסטר הקיץ. לאחר עמידה בחובה זו, ובאישור ועדת הקבלה,

יתקבלו הסטודנטים למעמד "מן המניין" לתואר שני. בכל מקרה יש להתעדכן בתקנון הפקולטה

בעניין זה.

ה. **קבלה עפ"י תנאים אחרים**. באישור מיוחד של ועדות הקבלה המחלקתית והפקולטית יכולים

מועמדים להתקבל ללימודי תואר שני גם על סמך הישגים אחרים. סטודנטים שהתחילו לימודיהם

לתואר שני במוסד אקדמי מוכר בארץ או בחוץ-לארץ, ומבקשים להתקבל ללימודים במחלקה,

יצטרכו לעבור את תהליך הקבלה כמקובל. ניתן להתקבל ללימודי תואר שני גם בסמסטר ב' אם

מתכונת הלימודים המחלקתית מאפשרת זאת.

ב.3 נתיבי ומסגרות הלימודים**ב.3.1 נתיב מחקרי (42 נק"ז)**

נתיב זה מיועד להקניית ידע מתקדם בגיאוגרפיה ולהכשרת הסטודנטים למחקר לקראת תואר שלישי. הלומדים בנתיב זה חייבים בלימודים בהיקף של 42 נק"ז כלהלן: בעבודת גמר בהיקף של 12 נק"ז וקורסים בהיקף של 30 נק"ז. במסגרת זו 14 שעות הן לימודי חובה ו 16- הן לימודי התמחות ולימודי עזר. מומלץ שנושא עבודת הגמר יוגדר מוקדם ככל האפשר לפני תחילת שנה א' כדי לאפשר השגת מקורות כספיים למימון המחקר. סטודנטים הלומדים בנתיב זה חייבים להגיש את הצעת המחקר שלהם ולקבל את אישורה לפני תום הסמסטר השני ללימודיהם. סטודנטים שלא יעמדו בתנאי זה יועברו לנתיב הכללי.

ב.3.2 נתיב כללי (42 נק"ז)

נתיב זה בא לשרת אוכלוסייה של סטודנטים שאינם מעוניינים בנתיב מחקרי או שלא התקבלו אליו. **במקום עבודת גמר יחויבו הסטודנטים ב:**

1. עבודת סמינר. הסטודנטים יבחרו מנחה לסמינר בתחילת סמסטר א' של שנה א'. המנחה לעבודת הסמינר ישמש גם כמנחה כללי לסטודנטים במהלך לימודיהם וייעץ להם על הקורסים שעליהם לקחת.
2. לימוד קורסים בהיקף כולל של 42 נק"ז, לפי הנחיות המנחה לסמינר ובהתאם לדרישות קורסי החובה. הלימודים ימוקדו, תוך תיאום עם מנחו, בהתמחות מוגדרת (לדוגמא: התמחות תכנונית, התמחות חברתית יישומית, או התמחות פיזית וסביבתית).

ב.4 מבנה תכנית הלימודים**ב.4.1 נתיב מחקרי****שיעורי חובה****נקודות זכות**

2	מודלים בגיאוגרפיה פיזית (חובה להתמחות בגיאוגרפיה פיזית ולימודי סביבה)
4	סדנה בתכנון ופיתוח (חובה להתמחות בגיאוגרפיה אנושית)
2	מתודולוגית מחקר בגיאוגרפיה (חובה בשנה א')
2	שיטות מחקר-שימושי מ חשב
4	סמינר למתקדמים (חובה בשנה א')
2	קורס קריאה מודרכת (חובה בשנה א')
14	סה"כ חובה בהתמחות בגיאוגרפיה אנושית
12	בהתמחות בגיאוגרפיה פיזית ולימודי סביבה
	הצגת הצעת עבודת הגמר (חובה עד סוף סמסטר ב' של שנה א')
	שיעורי התמחות (במחלקה ומחוצה לה)
6-7	שיעורי התמחות (אפשרי קורס קריאה נוסף ו/או שיטות שדה) (לפי ההתמחות) 12-14
4	2 שיעורי התמחות מחוץ למחלקה
12	כתיבת עבודת גמר
0	בחינת גמר (ראה הסבר מפורט למטה)
42	סה"כ (לא כולל לימודי השלמה)

ב.4.2 נתיב כללי

נקודות זכות	שיעורי חובה
4	סדנה בתכנון ופיתוח
2	שיטות מחקר – שימושי מחשב
4	סמינר במגמת התמחות (שנה א')
10	סה"כ חובה
	שיעורי התמחות (במחלקה ומחוצה לה)
32	16 שיעורי התמחות (מתוכם אפשר לשמוע קורס קריאה ו-10-8 נק"ז מחוץ ל מחלקה)
0	בחינת גמר (ראה הסבר מפורט למטה)
42	סה"כ (לא כולל לימודי השל מה)

ג. רשימת חברי הסגל במחלקה לגיאוגרפיה ופיתוח סביבתי

מרצים מן המניין

מרצה בכיר	אוניברסיטת תל-אביב Ph.D	אלפסי נורית
פרופ' מן המניין (אמריטוס)	Ph.D האוניברסיטה העברית	באומן דן
פרופ' חבר (ראש המחלקה)	Arizona State University Ph.D	בלומברג דן
פרופ' חבר	Ph.D האוניברסיטה העברית	בר (קותיאל) פועה
פרופ' מן המניין	University of Pittsburg Ph.D	גרדוס יהודה
פרופ' מן המניין	University of Curtin Ph.D	יפתחאל אורן
פרופ' מן המניין	Colo. State University Ph.D	לרון יונתן
פרופ' מן המניין	University of Cincinnati Ph.D	מאיר אבינועם
מרצה בכיר	Ph.D אוניברסיטת בר-אילן	סבוראי טל
פרופ' מן המניין	Ph.D האוניברסיטה העברית	צוער חיים
מרצה	Ph.D אוניברסיטת בר-אילן	קטרה יצחק
מרצה	British Columbia Ph.D	קיסינגר מידד
פרופ' מן המניין	University of Maryland Ph.D	קרקובר שאול
פרופ' מן המניין	University of Minnesota Ph.D	שטרן אליהו

מרצים מן החוץ ומרצים שלא מן המניין

פרופ' חבר		אביתר אראל
מרצה	Ph.D אוניברסיטת בן-גוריון	אבני רון
מרצה	Ph.D אוניברסיטת בן גוריון	אברם דודי
מרצה	Ph.D אוניברסיטת בן גוריון	אלכסנדרוב יוליה
פרופ' מן המניין	Ph.D האוניברסיטה העברית	בן אשר יפתח
מרצה	University of Minnesota Ph.D	בקר ניר
פרופ' חבר	Ph.D האוניברסיטה העברית	ברלינר פדרו
מרצה		הרטמן דניאל
פרופ' חבר	Ph.D אוניברסיטת תל אביב	זילברבוש משה
מרצה	Ph.D אוניברסיטת בן גוריון	כהן חי
מרצה	Ph.D אוניברסיטת תל-אביב	פוצ'טר עודד
מרצה	Ph.D האוניברסיטה העברית	פורת חנינא
מרצה בכיר	University of Arizona Ph.D	קרניאלי ארנון
מרצה בכיר		רופא יודן
מרצה בכיר	Ph.D אוניברסיטת בן-גוריון	שמעון פיינשטיין

ד. הנחיות לכתיבת סמינר במחלקה לגיאוגרפיה ופיתוח סביבתי

ההנחיות הטכניות הבאות מהוות דרישות שיביאו לאחידות בכתיבת כל העבודות הסמינריוניות במחלקה. הנחיות אלו מהוות תוספת ואינן מחליפות את הדרישות של כל מרצה ומרצה.

1. גודל דף וכריכה - A4
2. העבודה תוגש מודפסת:
  - ברווח כפול או רווח וחצי
  - בצד אחד בלבד של הדף
  - ברווח שוליים 2.5 ס"מ בכל צד/ יישור דו-צדדי
  - כל עמוד מהמבוא והלאה ימוספר באמצע חלקו העליון
  - הכריכה תהיה זהה לעמוד הפתיחה
  - אין לכרוך בחירור
3. בעמוד הפתיחה יכללו בסדר יורד:
  - אוניברסיטת בן-גוריון בנגב, המחלקה לגיאוגרפיה ופיתוח סביבתי
  - שם העבודה
  - שם המגיש
  - שנת ההגשה (בימין) ושם המנחה (בשמאל)
4. תוכן העניינים יראה את מבנה העבודה: הוא יכלול את שמות פרקי העבודה לחלקיהם ואת העמוד בו מתחיל כל פרק ופרק.
5. נוסף לעמוד הפתיחה ולתוכן העניינים תכלול העבודה מבוא, גוף העבודה, סיכום ורשימת מקורות.
6. תלמיד יגיש שני עותקים של עבודתו (מקור והעתק), העבודה (מקור) תוחזר לתלמיד עם הערות המנחה, העותק ישמר במחלקה.
7. אמצעי המחשה:
  - ללוחות, לאיורים, לתמונות ולמשוואות יתלווה מספור רץ. המספור יהיה נפרד לכל אחד מאמצעי המחשה הנ"ל. לכל איור, לוח וכדומה יתלווה הסבר ויצוין המקור.
  - רק לוחות, איורים מצולמים וכדומה באיכות צילום גבוהה יכללו בעבודה.
  - אין להדביק אמצעי המחשה אלו (פרט לצילום), אלא לשכפל את הדף המודפס יחד עם הלוח או האיור.
8. מושגים וקיצורים:
  - א. מושגים בלעז יופיעו קודם בלועזית ואחר-כך בעברית.
  - ב. קיצורים יכללו רק אם הוגדרו בתחילה במקום הראשון בו הם מופיעים בעבודה.
9. ציטוט, אופן השימוש במקורות ורשימה ביבליוגרפית מלאה יבוצעו באחידות, כנלמד.
10. נספחים יכללו רק באישור המדריך.
11. אנא הוסף פסקת תודות לאלו שעזרו לך בהשגת מידע רלוונטי בכל היבט אחר הקשור לעבודה.
12. העבודה, כולל נספחים, לא תחרוג מעבר ל-40 עמודים.